



Johan Samuelsen

Lægri skatt til tey ríku –hækkaðan blokk úr Danmark!

Nú er borgarliga samgongan veruleiki, og samgonguskjalið er undirskrivað. Longu áðrenn skjalið var liðugt orðað fór nýggja samgongan í hernað móti samlaðu fakfelagsrørsluni við at skattapensjónsgjöld við inngjald í staðin fyri við útgjald, sum higartil, og vísir aftur teimum negativu árinum fyri hvønn uppsparara, sum av tí stendst. Eitt ótrúligt háttalag at leggja frá landi við hjá nýggju samgonguni, og arrogansan og niðurgeringin av arbeiðandi fjøldini hjá nýggja liðnum í Tinganesi er ikki til at misskilja! Eg vóni at somikil stíðil er í fakfeløgnum, at síðsta orðið er ikki sagt í hesum máli!

Men samgongan hevur sett full segl fyri at broyta velferðarsamfelagið grundleggjandi, skal ein trúgva

samgonguskjalinum! Og tvinni eru høvuðsmálini: lægri skatt til tey ríku og hækkaður blokkur úr Danmark. Her verður onki ballað inn, sokallaður flatskattur, beinleiðis úr valskrá fólka floksins, við 40 prosentum í skattatrekki verður settur í verk, harav 20% fara í landskassan, og so hini 20% ella har á leið fara í kommunukassarnar. Ongin progressivtetur í landsskattinum, t.v.s. at skattaprocentið hækkar stigvíst við øktari inntøku, populert sagt, at breiðastu herðarnir bera tyngstu byrðarnar, finst ikki í flatskattaskipanini, sum annars hevur verið galdandi øll árin síðani 1948, tá heimastýrið fór undir at krevja skatt inn her í Føroyum, eftir norðurlendskum leysti. Men nú er so liðugt

við tí!! Og kommunuskatturin hevur aldri havt progressitet eftir inntøkustiganum, so har er onki nýtt undir sólini! Nú skulu knappliga ØLL vera so øðiliga líka, tá um skatt ræður, 40% í part, ger so væl, ríkur ella fátækur! Hvat merkir so tað fyri hvønn borgara í hesum landi? Jú, øll sum forvinna 260. 000, kr. um árið fáa tað sama í skatti sum higartil. Men so fer ójavnin og órætturin at vísa seg: øll sum tjena minni enn 260.000 kr, t.d ein pedagogur ella ein arbeiðari, fáa MEIRI í skatti, meðan tey sum fara upp um 260.000 kr, tey fáa SKATTALÆTTA - longri uppi á inntøkustiganum tí ert, biligari sleppur tú í skatti, t.d, toppar ein skipari ella stjóri við 1,2 mill kr í inntøku og fær 82.000 kr í skattalætta. Hetta er tá

borgarligur politikkur er best: tak frá teimum fátæku og gev teimum ríku!! Er hetta borgarliga framtíðin hjá Jørgeni - so gerið so væl!? Skilji væl, at Jenis av Rana fekk kaldar føtur, áðrenn undirskriftin skuldi setast undir samgonguskjalið, tí nú er so sligið fast, at orðini hjá Jenis ikki stóðu til trúgvandi, sum søgd vórðu aftur og aftur undir valstriðnum: Veljarin veit, hvar hann hevur Miðflokkinn! At selja seg til hin grábeinta, tað er tiltikið!

Hvussu skal so henda lækkingin í skattinum fremjast? Jú m.a. við at fara til Danmarkar at fylla uppi tóma skattapossan! At krevja 200 mill. kr meiri í donskum blokki, tað er "loysnin" hjá blokkasamgonguni, har allir sokallaðu fullveldis-

flokkarnir fyri tað kundi skift navn til Fólka(f)blokkur, Miðblokkur og Sjálvstýrisblokkur! Fyri at fáa skemtið fullkomið, so hava blokkaflokkarnir eisini nøkur orð um at arbeiða fram ímóti sjálvstøðugum búskapi – hvussu langt út kann man vassa??? Mangur hampa sambandsmaður, sum altíð hevur sett tað at klára seg og síni í hásætið, hann má vera hámur, nú biddarafylgið er á veg til Danmarkar?

Sama dag sum undirskrivað bleiv í Nesinum, so kunngjórði danski figgjar-málaráðharrin, at danir máttu gjalda 5,5 milliardir afturat í skatti og avgjöldum fyri at fáa figgjarlógina fyri komandi ár at hanga saman – og vit fara at krevja meiri blokk frá dønum, sum skylda meiri enn vit gera, fyri at

geva okkara vælbjargaðu ein skattalætta – hetta er ómansligt og óvirðuligt fyri allar føroyingar út um alt sømiligt mark!! Rodnar ongin?? Og hvat fara danir at siga til slíkan asosialan skattapolitikk, figgjað við teirra pengum? Kassadaman í Bilka sleppur at gjalda fyri hetta borgarliga svansið!

Stóra talið av føroyingum verður persónliga verri fyri av flatskattinum – samfelagið bløðir og velferðartænasturnar versna, tí figgingarkeldurnar torna upp. Úrslitið kann lættliga verða, at vanligi føroyingurin stingur í sekkin, meðan vit fáa onkran ríkiskropp higir, har skattaskjöldið er eyðsýnt – her er vandi á ferð. Illa fóru Føroyar.

Umsitingarlig atlit

Eftirlønaruppsparingin verður samansett av skattaðum og óskattaðum skipanum.

Verður uppskotið framt í verki, fara øll at hava tvær uppsparingar, eina skattaða eftirløn og eina óskattaða. Hetta fer at gera tað neyðugt hjá øllum at hava minst tvey eftirlønardepot. Hetta økir um fyrisitingarliga kostnaðin í eftirlønarfeløgnum og peningastovnunum. Fólk fara heldur ikki at hava so gott innlit í egin eftirlønarviðurskifti, tí tey skulu halda skil á virðinum á skattaðum og óskattaðum eftirlønarpensjóninum.

Um pensjónsnýskipanin verður sett í verk, so er ein fylgja, at fólk fara at fáa tvær uppsparingar-skipanir, eina við gamlari uppsparing eftir verandi reglum, og eina uppsparing við nýggjum reglum.

Um nýggja skattaskipanin verður sett í verk við øðr-

um byrjanardegi enn pensjónsnýskipanin fara øll tiskil at enda við trimum uppsparingarskipanum. Hetta hevði ført til enn størri fyrisitingarkostnað hjá eftirlønarfeløgum og peningastovnum, og at pensjónsuppspararar í enn størri mun høvdu mist innlitið í egin eftirlønarviðurskifti.

Um lagt verður um til ætlaðu skattaskipanina, verður sostatt neyðugt, at hon fær sama byrjanardag sum pensjónsnýskipanin fyri at uppspararar ikki skulu enda við trimum uppsparingarskipanum í part.

Mótroknað verður í fólkapensjónini við bæði skattaðum og óskattaðum útgjaldingum.

Verður uppskotið framt í verki, so skal mótroknast í fólkapensjónini við støði í arbeiðsinntøku (sum er skattskyldug), og við støði í óskattaðari eftirløn (sum er skattskyldug), og við støði í

skattaðari eftirløn (sum ikki er skattskyldug). Roknast má við, at fólk av hesi orsök fara at fáa versnandi innlit í egin eftirlønarviðurskifti.

Hjá teimum, sum flyta til Danmarkar í pensjónsárunum kann tað geva trupulleikar, at hava eina skattaða og eina óskattaða eftirløn. Annar er, at danskar skipanir skulu taka atlit til, at skattur longu er goldin av summum eftirlønarinntøkum, og hin er, at danskir almannamyndugleikar skulu taka atlit til, at mótroknast skal í fólkapensjónini bæði við støði í einari skattaðari og einari óskattaðari eftirløn.

Tey, ið gjalda til danskar eftirlønarskipanir, mugu hava tvær uppsparingarskipanir.

Tey, ið gjalda til danskar eftirlønarskipanir mugu hava tvær eftirlønarskipanir, eina skattaða og eina óskattaða skipan. Donsku eftirløn-arfeløgini mugu tí hava tvær

skipanir fyri hvønn uppsparara. Undirritaðu hava ikki enn kannað, í hvønn mun hetta kann fara at geva umsitingarligar trupulleikar.

Niðurstøða

Undirritaðu halda ikki, at tað við stuttum skotbrái ber til at gera eina forsvarliga meting av, hvussu eitt tilíkt uppskot ávirkar figgjarviðurskifti landsins og landsins búskap sum heild.

Uppskotið leggur seg út í avtalur, sum fleiri túsund borgarar hava gjørt við teirra arbeiðsgevarar og eftirlønarveitarar.

Uppskotið er í stóran mun irreversibult, t. e. avgerðin kann ikki gerast umaftur, um landskassin fyrst hevur tikið peningin inn í skatti, og síðan nýtt hann til økta nýtslu ella lækking av skattum.

Uppskotið broytir avgerðargrundarlagið fyri langsiktadum iløguavgerðum hjá

øllum eftirlønarpensjónararum, og kann tiskil føra til, at eftirlønarpensjónarhugurin ávirkast munandi.

Undirritaðu fara tí staðiliga at mæla frá, at eitt tílíkt uppskot verður framt í verki, uttan so, at fakliga væl grundað lýsing av avleiðingunum verður gjørd fyrst.

Undirritaðu hava bert lýst tey viðurskifti, sum kunnu lýsast við stuttum skotbrái.

Uppskotið økir um figgjarpolitiska rásarúmið uppá stutt sikt við umleið 150 mió. kr. árliga fyri land og kommunur tilsamans, og uppi umleið 300 mió. kr. ár 2020.

Longri frammi í tíðini, aftaná 2030, missur landskassin 3-400 mió. kr. árliga, av tí at útgoldnað eftirlønarpensjónin ikki tá kann skattast.

Fyri at finna fram til, í hvønn mun hesin langsiktaði missur kann fáast innanaftur

við ætlaða eftirlønarskattinum, er neyðugt at gera eina greining, ið lýsir ávirkanina á figgjarviðurskifti landsins uppá longri sikt, og sum eisini tekur stóru demografisku forskjótingarnar komandi árin við í metingarnar.

Útreiðslutrýstið á landskassin verður munandi størri í framtíðini, tí útreiðslurnar til fólkapensjón og eldrarøkt og sjúkrarøkt veksa skjótt.

Verandi skattaskipan førir við sær, at vaksandi talið av eldri fólki hava figgingina við sær við teirra egnu eftirlønarpensjón.

Ivasamt er hvussu skatting av eftirlønarinngjöldum fer at ávirka figgjarviðurskifti landsins og búskap landsins uppá longri sikt.

Undirritaðu skulu tí sum nevnt omanfyri, staðiliga mæla frá, at uppskotið verður framt í verki, uttan so, at fakliga væl grundað lýsing av avleiðingunum verður gjørd fyrst.